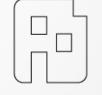
Analiza właściwości sieci współchorobowości w Polsce w oparciu o dane z kart zgonów

Autor: Gabriela Graś

Opiekun: Dr inż. Anna Chmiel

POLITECHNIKA WARSZAWSKA

l[‡]izyka Komputerowa

FIZYKA TECHNICZNA

Plan prezentacji

- 1. Cel pracy
- 2. Omówienie medycznej terminologii
- 3. Postać danych
- 4. Konstrukcja sieci
- 5. Analiza właściwości sieci
- 6. Wizualizacja
- 7. Alternatywne wagi
- 8. Podsumowanie

Cel pracy

Zbadanie sieci współchorobowości w Polsce na podstawie zbioru 390 tys. kart zgonów z roku 2013.

- Analiza właściwości sieci z podziałem na płeć
- Zbadanie wpływu kodów śmieciowych

Współchorobowość

Współchorobowość (inaczej choroby współistniejące) to jednoczesne występowanie dwóch lub więcej chorób.

Na współchorobowość są narażone przede wszystkim osoby starsze. Ze względu na wydłużającą się średnią długość życia zjawisko współchorobowości jest coraz bardziej powszechne.

Międzynarodowa Klasyfikacja Chorób ICD-10

Przykładowy kod

J18.1

Kategoria

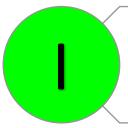
J - Choroby układu oddechowego

Choroba

J18 - Zapalenie płuc wywołane przez niezidentyfikowany czynnik zakaźny **Podtyp choroby**

J18.1 - Płatowe zapalenie płuc, nieokreślone C

Nowotwory

Choroby układu krążenia

J

Choroby układu oddechowego

R

Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych gdzie indziej niesklasyfikowane

Kody śmieciowe

To kody zawierające niedokładne opisy chorób i stanów, przez które nie można stwierdzić właściwej przyczyny zgonu.

WHO określiło listę kodów śmieciowych podstawowych i rozszerzonych.

Przykład:

C76 - nowotwór złośliwy umiejscowień innych i niedokładnie określonych

Przykład:

J96 - niewydolność oddechowa niesklasyfikowana gdzie indziej

Opis zbioru danych

Plik csv z 390 tys. wierszy. Każdy wiersz zawiera dane z jednej karty zgonu:

- rodzaj karty zgonu
- płeć osoby zmarłej
- wiek w latach ukończonych
- kod wyjściowej przyczyny zgonu określony przez lekarza-kodera
- wtórne przyczyny zgonu
- bezpośrednie przyczyny zgonu

Na przykład :

Wyjściowa: cukrzyca typu 2

 $\downarrow$

Wtórna: przewlekła niewydolność nerek

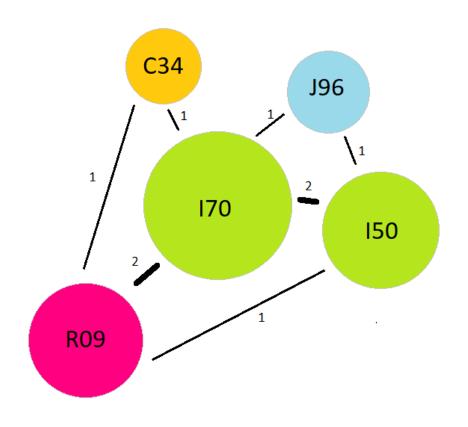
 $\downarrow$

Bezpośrednia: udar niedokrwienny mózgu

Konstrukcja sieci współchorobowości

- Dla każdej pary kodów wyliczono ile osób miało je razem wpisane w kartę zgonu.
- Wszystkie kody wpisane w karcie potraktowano jednakowo, bez podziału na choroby wyjściowe, wtórne i bezpośrednie.
- Utworzono sieć ważoną, w której:
  - wierzchołki kody chorób
  - waga połączenia ilość osób, które chorowały na obie choroby jednocześnie.
- Minimalna waga połączenia to 1, inaczej połączenie nie istnieje.
- Usunięto wierzchołki o zerowym stopniu.

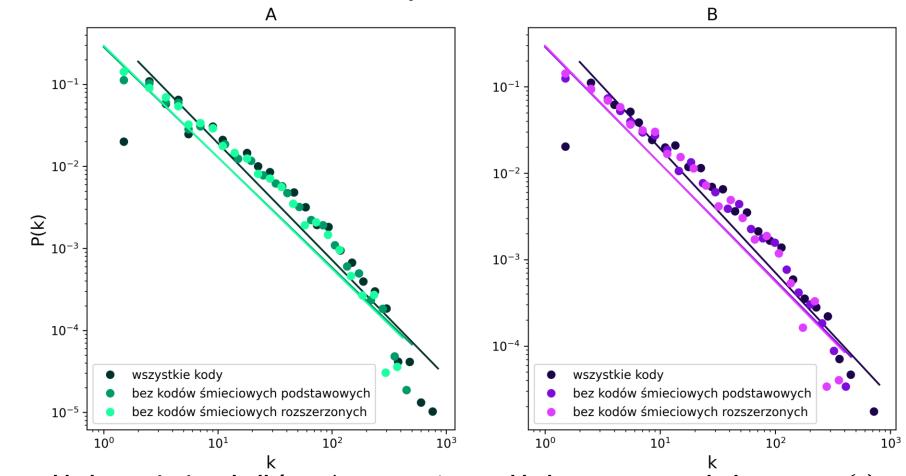
nr	p. wyjściowa	p. wtórna	p. bezpośrednia
karty			
1	150	J96	170
2	C34	R09	170
3	150	170	R09

Rozmiar sieci

Rodzaj sieci	Płeć	llość węzłów	Ilość krawędzi
Ze wszystkimi	mężczyźni	1093	23361
kodami	kobiety	1030	21091
Bez kodów	mężczyźni	986	16441
śmieciowych podstawowych	kobiety	911	14647
Bez kodów	mężczyźni	958	13714
śmieciowych rozszerzonych	kobiety	875	12098

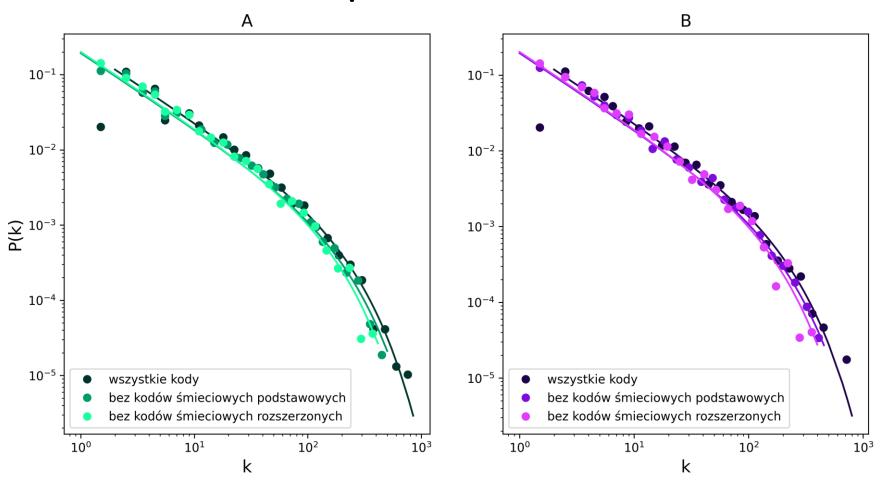
Rozkład stopni wierzchołków

Rozkład stopni wierzchołków z dopasowaniem rozkładu potęgowego dyskretnego $p(x) \sim x^{-\alpha}$ dla A – mężczyzn, B – kobiet.

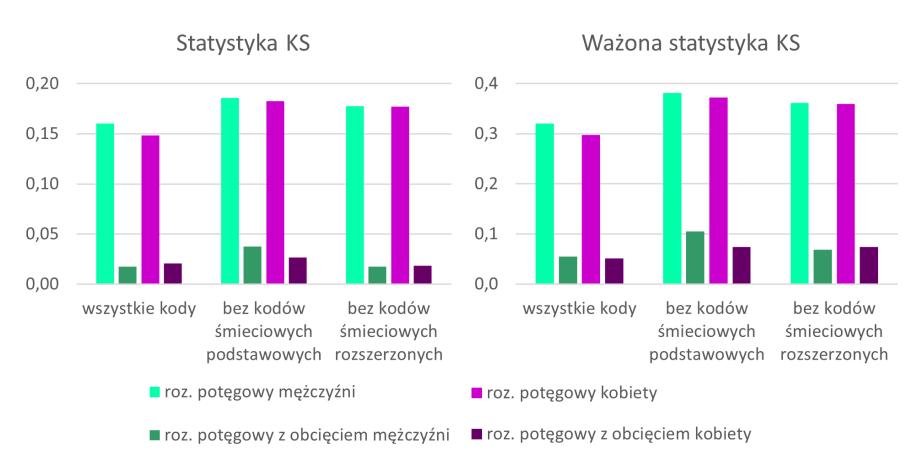
Dla wszystkich rozkładów $\hat{\alpha} \approx$ 1.4

Rozkład stopni wierzchołków cd.

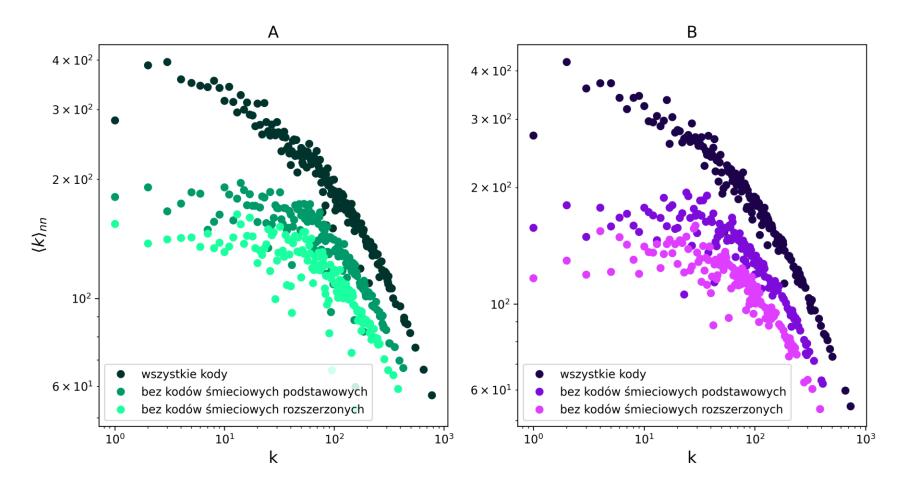
Rozkład stopni wierzchołków z dopasowaniem rozkładu potęgowego dyskretnego z wykładniczym obcięciem $p(x)\sim x^{-\alpha}e^{-\lambda x}\,$ dla A – mężczyzn, B – kobiet. Dla wszystkich rozkładów $\hat{\alpha}\approx 1,\,\hat{\lambda}\approx 0.006$

Rozkład stopni wierzchołków cd.

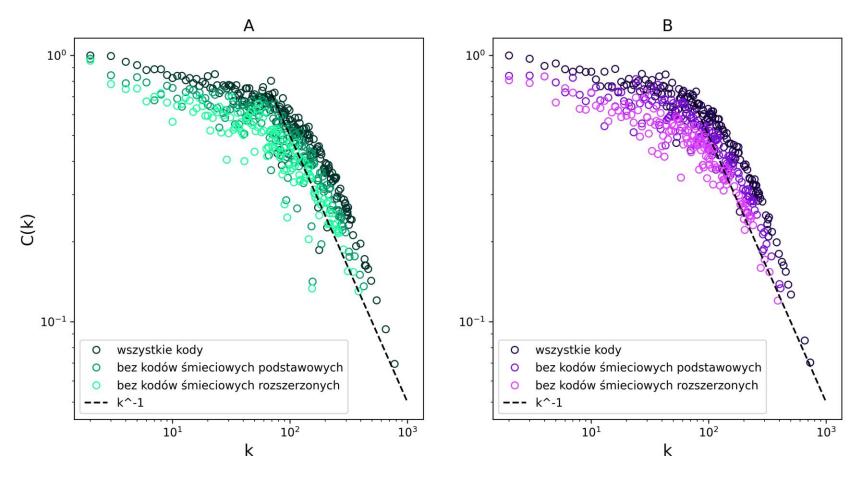
Statystyka Kołmogorowa-Smirnowa (zwykła i ważona) dla dopasowanych rozkładów: potęgowego i potęgowego z wykładniczym obcięciem.

Zależność średniego stopnia najbliższego sąsiada węzła od jego stopnia

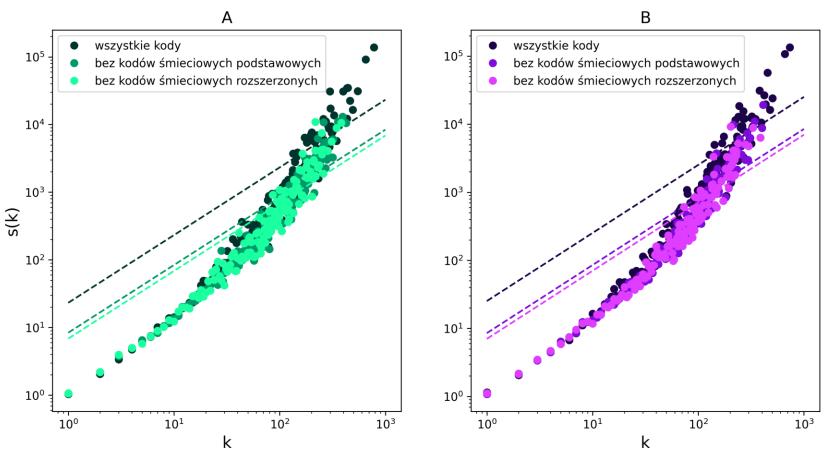
Zależności średniego stopnia najbliższego sąsiada węzła od jego stopnia dla A – mężczyzn i B – kobiet. Malejąca zależność wskazuje na dysasortatywny charakter sieci.

Zależność współczynnika gronowania od stopnia węzła

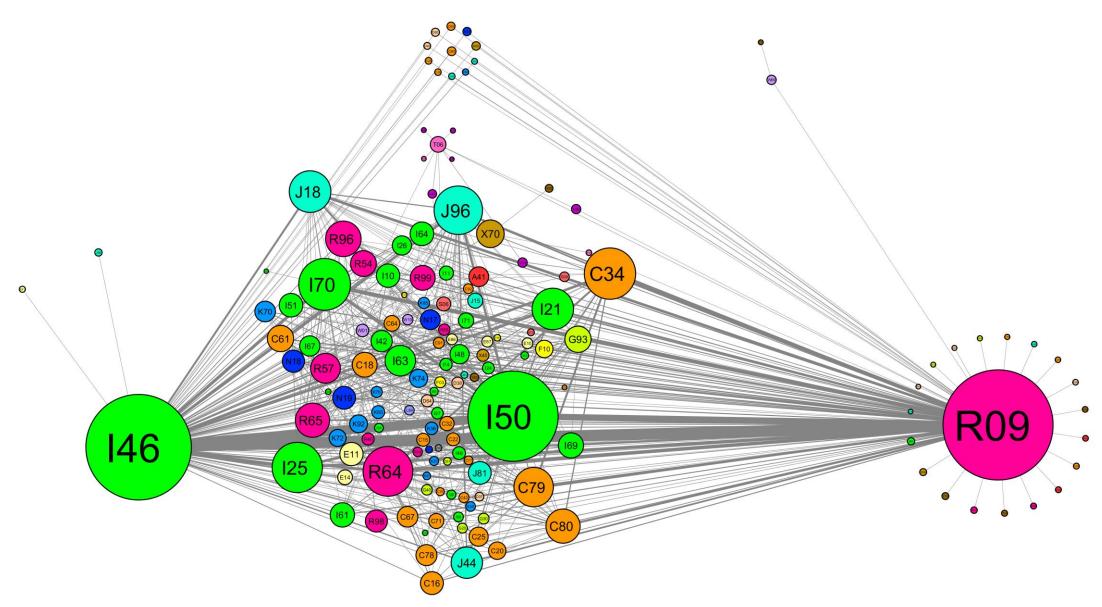
Zależność współczynnika gronowania od stopnia węzła dla A – mężczyzn i B – kobiet. Linia przerywana ma nachylenie równe -1. Zależność $C(k) \sim k^{-1}$ wskazuje na hierarchiczny charakter sieci.

Zależność siły węzła od jego stopnia

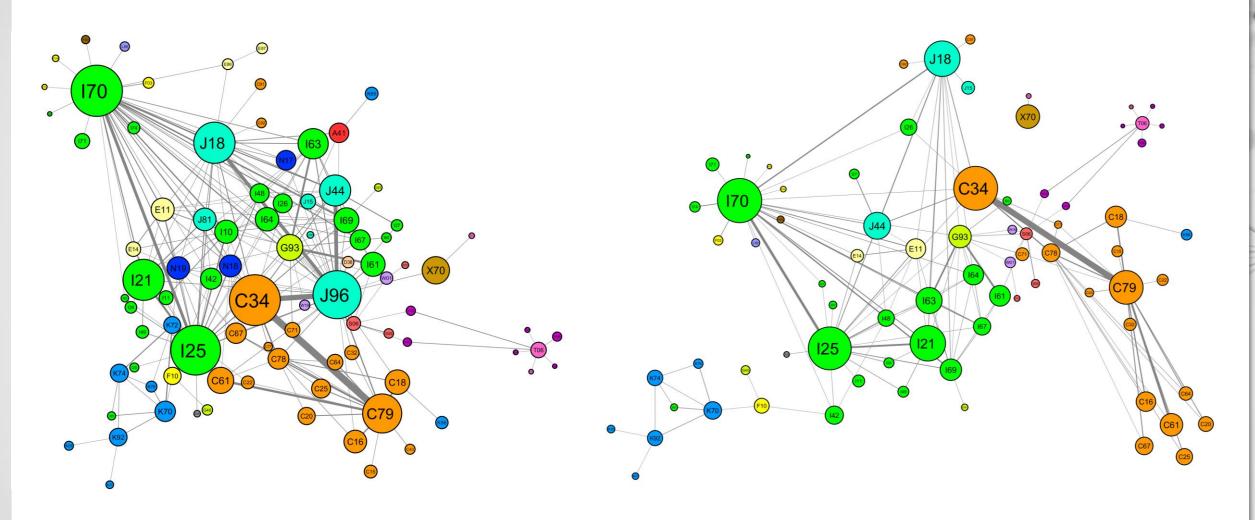

Zależność siły węzła od jego stopnia dla A – mężczyzn i B – kobiet, kolor oznacza zbiór analizowanych kodów, linia przerywana ma nachylenie równe k*<w>. $s(k) \not\cong k \langle w \rangle$, a zatem między siłą węzła a jego stopniem występują korelacje pozytywne.

Sieć dla mężczyzn – wszystkie kody (minimalna waga połączenia równa 100)

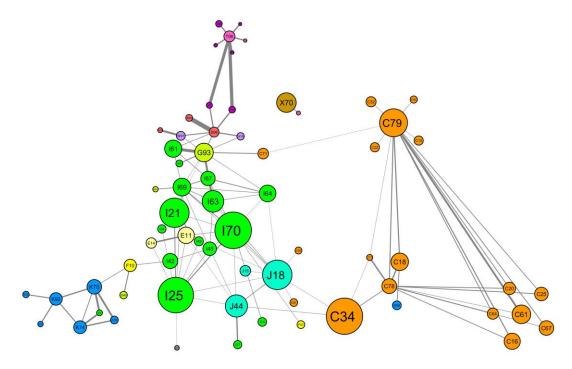

Sieć dla mężczyzn – bez kodów śmieciowych podstawowych (minimalna waga połączenia równa 100) Sieć dla mężczyzn – bez kodów śmieciowych rozszerzonych (minimalna waga połączenia równa 100)

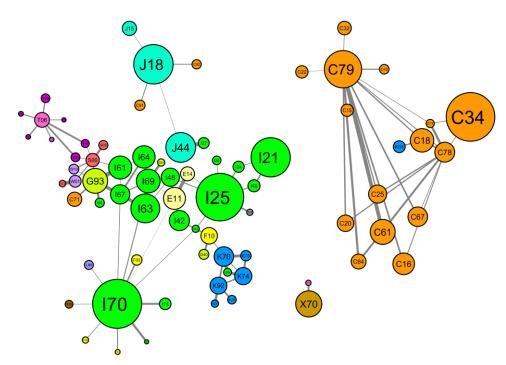

Alternatywne wagi: waga unormowana i skorygowany współczynnik phi

Analizowano sieci z alternatywnymi wagami – wagą unormowaną i skorygowanym współczynnikiem phi $\phi*$.

Sieć dla mężczyzn z minimalną wagą połączenia równą 100 i minimalną unormowaną wagą połączenia równą 0.01, bez kodów śmieciowych rozszerzonych

Sieć dla mężczyzn z minimalną wagą połączenia równą 100 i skorygowanym współczynnikiem phi połączenia równym 2, bez kodów śmieciowych rozszerzonych

Podsumowanie i wnioski

- Cechy sieci współchorobowości:
  - Potęgowy rozkład stopni wierzchołków z wykładniczym obcięciem.
  - > Dysasortatywny i hierarchiczny charakter.
  - > Między stopniem a siłą węzła występują korelacje pozytywne.
  - > Kody chorób śmieciowych są jednymi z największych hubów w sieci współchorobowości
- Waga unormowana i skorygowany współczynnik phi pozwalają porównać siłę połączeń między chorobami mimo ich różnego rozpowszechnienia. Są ze sobą silnie skorelowane.

Dziękuję za uwagę

Wagi połączeń

Waga zwykła w:

$$w_{ij} = N_{ij}$$

Waga unormowana w_{norm} :

$$w_{norm_{ij}} = \frac{N_{ij}}{N_i + N_j - N_{ij}}$$

Skorygowany statystyczny współczynnik phi ϕ_{ij}^* :

$$\phi_{ij} = \frac{N_{ij}N - N_{j}N_{i}}{\sqrt{N_{i}(N - N_{i})N_{j}(N - N_{j})}}$$

$$\widetilde{\phi}_{ij} = \frac{\phi_{ij}}{\langle \phi \rangle_i}$$

$$\phi_{ij}^* = max\{\tilde{\phi}_{ij}, \tilde{\phi}_{ji}\}$$

Oznaczenia:

 N_{ij} – liczba kart w których współwystępują kody chorób i oraz j.

 N_i – liczba kart w których występuje kod choroby i

 N_j – liczba kart w których występuje kod choroby j

N − liczba kart

 ϕ_{ij} – współczynnik phi ϕ

 $\widetilde{\phi}_{ij}$ - skierowany skorygowany statystyczny współczynnik phi

 $\langle \phi \rangle_i$ – średni współczynnik phi dla połączeń wychodzących z węzła i, przy liczeniu średniej brano pod uwagę tylko $\phi_{ij}>0$